

ROMANŲ MAŽI MALONUMAI IR MOKYTIŠ PLAUKTI AUTORĖ

Clare Chambers

„Šis romanas patvirtina,
kad Clare Chambers – viena
talentingiausių rašytojų.“

THE GUARDIAN

DROVIOŠ SIELOS

Clare
Chambers

Clare
Chambers

DROVIOS
SIELOS

Iš angļu kalbos vertē
Jūratē Žeimantiene

2026

PIRMAS SKYRIUS

Visuose nesėkminguose santykiuose būna akimirka, kuri tą kart lieka nepastebėta, bet vėliau ją galima atsekti kaip griūties pradžią. Helenai ji atėjo tą dieną, kai į Vestberio Parko psichiatrijos ligoninę buvo atvežtas paslaptingas vyras.

Penktadienį, kai ji ruošė meno terapijos studiją savo mėgstamiausiai savaitės grupei – nuo alkoholio priklausomiems vyrams, Gilis įkišo galvą pro duris. Pamatęs, kad Helena viena, įėjo, prisėdo ant jos darbo stalo krašto ir stebėjo, kaip ji dėlioja popieriaus lapus, pieštukus, piešimo anglis ir dažus. Molbertai buvo puslankiu sustatyti aplink natiurmortą – aksominiu audiniu uždengtą pintą kėdę ir šalia esantį stalą, ant kurio stovėjo vaza su tulpėmis, pieno ąsotis ir dubuo su kiaušiniiais. Durys į du mažesnius kambarėlius, skirtus norintiems vienuomoje piešti pacientams, buvo praviros ir jis skvarbiai dėbtelejo į tą pusę, bet Helena, dar prieš jam prabylant, raminausiai papurtė galvą.

- Ketė su vaikais ketina vykti į Dilį savaitgaliui, – pasakė jis.
- Išties?

Helenai jau teko susidurti su nepasiteisinusiomis viltimis, tad ji išmoko nerodyti optimizmo anksčiau laiko. Jis linktelėjo.

– Jos krikštaduktė susilaukė kūdikio, todėl ji nusprendė rytoj ją aplankyti ir nuveikti... na, tai, ką moterys paprastai veikia tokiomis progomis. Taigi...

Jis apdovanojo Heleną tuo liepsningu žvilgsniu, kuriuo nesąmoningai spigindavo įvairaus amžiaus moteris, taip pat abiejų lyčių savo pacientus. Ji turėjo progos stebėti šį reiškinį darbe, bet jai patiko įsivaizduoti, kad į ją nukreiptas žvilgsnis šiek tiek karštesnis.

– Galėsi likti pas mane? – išdrįso pasiteirauti ji.

Juodu buvo meilužiai jau trejus metus, jis surado jai tinkamą butą ir šių paskatų vedamas sumokėdavo dalį nuomos, bet tokia galimybė pasitaikė mažiau nei pustuzinį kartų.

– Jeigu priimsi.

– Taip, žinoma. Nebent tau kiltų kokių nors trikdžių.

Šis pokalbis vyko per atstumą, Helenai toliau dėliojant priemonės būsimam užsiėmimui. Taigi, jeigu kas nors būtų įjėjęs į vidų ir pamatęs juodu bendraujant, nebūtų išvelgęs nieko tokio, kas peržengtų profesinės etikos ribas. Pirmosiomis santykių dienomis, kai aistra vertė juodu elgtis beatodairiškai, meno terapijos studija ir jos pagalbinės patalpos dažnai tapdavo jų meilės pasimatymų vieta. Dabar jie pasidarė atsargesni, o galbūt nebe tokie aistringi. Nė vienas personalo narys, nuo vadovaujančiųjų darbuotojų iki palatų sanitarų, nė nenumanė apie jų ryšį, o jeigu Helena ir išrausdavo ar plačiau nusišypsodavo Gilio akivaizdoje, taip pat elgdavosi visi, kuriems pavykdavo sulaukti jo dėmesio.

– Taigi pasirodysiu rytoj po pietų. Ketlina pasiims automobilį, tad man teks prasivaikščioti.

Jis neieškojo, kas jį pavėžėtų, tiesiog balsiai mąstė. Juolab kad Helena neturėjo mašinos, tik seną motorolerį, kuriuo kasdien įveikdavo keturias mylias nuo nuomojamo būsto Pietų Kroindone iki Vestberio Parko ligoninės.

– Gerai. Pagaminsiu ką nors skanaus. O dabar jau eik. Mano vyrukai netrukus bus čia.

Gilis linktelėjo, persibraukė ranka vešlius plaukus, dar labai juodus, vos su keliomis žilomis sruogomis. Ar dėl kažkokių gamtos burtų, ar jo paties pastangomis jie visada būdavo tokio pat ilgio, šiek tiek netvarkingai krintantys kiek žemiau apykaklės – niekada neužaugdavo ilgesni, o ir staiga nesutrumpėdavo.

– Myliu tave, – pasakė jis ir išėjo, jo žingsniai aidėjo per ilgą koridorių.

Helena įjungė radijo trečiąją programą. Klasikinės muzikos fonas, ne tiek veržlus, kiek maldantis, labiausiai tiko ramybės ir susikaupimo atmosferai sukurti.

Jos pastangomis meno terapijos studija tapo jaukiausia vieta visoje ligoninėje. Spalvotos vėliavėlės, švelniai linguojančios ant meškerikočių, sienas puošiančios garsių dailininkų reprodukcijos, pramaišiu su buvusių ir esamų Vestberio Parko ligoninės pacientų darbais, džiovintos gėlės vazoje, pagalvėlės su šilko grafijos piešiniais, harmoninga ir tvarkinga aplinka buvo jos nuopelnas.

Ji apsilvilko baltą kaip gydytojų chalata, tik suteptą dažais ir anglių dulkėmis. Alkoholikai užgriuvo būriu, kaip visada, vengdami susidurti su menu vienas prieš vieną. Jie buvo stebėtinai negabūs piešėjai ir tapytojai, Helena įtarė, kad užsirašė į meno terapiją tikėdamiesi nuogų pozuotojų. Taigi natiurmortas su pieno ąsočiu ir dubeniu kiaušinių juos nuvylė, nors vis dėlto buvo geresnė išeitis nei ieškoti siužetų tokioje klastingoje teritorijoje kaip vaizduotė. O svarbiausia – meno terapijos užsiėmimas suteikė atokvėpį nuo grupinės terapijos, kuri kartu su disulfiramu sudarė gydymo nuo alkoholizmo pagrindą. Be to, studijoje niekas iš jų nereikalavo apmąstyti savo priklausomybę ar aptarinėti nuosmukį paskatinusias nesėkmes. Čia jie galėjo

traukti tiek vienas kitą, tiek save per dantį už tepliones ir dosniai girti už daugiau ar mažiau vykčius mėginimus.

Kaip Helenai buvo nurodyta per darbo pokalbį, jos tikslas – aprūpinti lankytojus medžiagomis, suteikti erdvės kūrybai ir skatinti saviraišką, bet ne mokyti, diagnozuoti, taikyti psichoanalizę ar kaip nors kitaip kištis į medicinos specialistų, tokių kaip Gilis, darbą. Šįkart susitelkti į kuklios paslaugos teikimą jai trukdė mintys apie būsimą savaitgalį. Ji neužsiminė Giliui apie problemą, kuri gali apkartinti jų dviejų planus.

Dar prieš tris savaites ji gavo brolio Klaivo ir jo žmonos kvietimą šio šeštadienio vakarą atvykti į šventinę vakarienę, rengiamą jų dukros šešioliktojo gimtadienio proga. Helena pasižymėjo datą užrašų knygelėje ir laukė šio įvykio. Ji mylėjo nerangią, nepasitikinčią savimi dukterėčią Loreinę, kažkiek ir Klaivą. O štai jo žmoną Džunę vos pakentė. Savaitės pradžioje brolis net parodė neįprastą dėmesingumą: paskambinęs paklausė, gal ji norėtų, kad jų dviejų tėvai užvažiuotų pakeliui jos paimti. Helena atsisakė, nes tėvas buvo nenuspėjamas vairuotojas, siautėjantis prie vairo (ir ne tik), bet patvirtino dalyvausianti. Dabar teks išsisukinėti. Amžinai tas pats: Giliu negalėdavai pasikliauti iki paskutinės minutės, o ji visada turėdavo būti pasiruošusi susitikti. Tik liga pateisintų tokį vėlyvą atsisakymą dalyvauti šventinėje vakarieneje, reikėjo sugalvoti rimtą priežastį. Mintydama apie apgaulę, kurios netrukus teks griebtis, Helena pajuto pilvo dieglius ir šleikštulį, dažnus jos moralinių skrupulų palydovus. Taigi, kai jau neišvengiamai teks skambinti, galbūt, netgi labai tikėtina, neberekės griebtis melo. Kita galimybė – laikytis pirminio išipareigojimo ir atsisakyti savaitgalio su Giliu – jai netgi nešovė į galvą.

Rolandas, vienas iš stropiausių grupės narių, pamojo Helenai, kviesdamas priėti ir pažadindamas iš niūrių minčių. Jis ėmėsi

eskizo nė nesusimąstęs apie daiktų išdėstymą popieriaus lape. Nors vaza, ąsotis ir dubuo stovėjo ant stalo, jis išrikiavo juos ant popieriaus vienoje tiesioje linijoje, išdėstė tolygiai, be to, nepasirinko jokio fono. Kiaušiniai išėjo maži lyg akmenukai ir tarsi plūduriavo virš dvimačio dubens. Taigi eskizas priminė šešiamečio keverzonę, nors jį nupiešė vyras, gebantis dirbti su metalo tekinimo staklėmis, taisyti visų tipų automobilių variklius ir parinkti bet kokios melodijos, skambinamos baro pianinu, akordus gitara.

– Visiškai nepanašu, – papurtęs galvą pareiškė jis. – Ką aš darau ne taip?

– Tu nieko nedarai ne taip, – atsakė Helena. – Nėra to, kas gerai ar blogai.

– Bet aš noriu, kad išeitų geriau, kitaip kokia prasmė?

Helena akimirką pasvarstė, ar jis kalba apie piešinį, ar apie savo priklausomybę. Jeigu jam pavyktų išsigydyti nuo alkoholio, vargu ar būtų svarbu, moka jis piešti tulpes ir pieno sklidinus ąsočius, ar ne.

– Jeigu kyla sunkumų dėl kompozicijos, galbūt vertėtų mėginti nupiešti tik vieną daiktą?

– Ar galiu pradėti iš naujo?

– Žinoma, – atsakė Helena ir paėmė eskizą, Rolandui dar nespėjus pačiupti ir suglamžyti. – Nesugadink jo. Įdėsime į tavo segtuvą.

Ji skrupulingai, net prietaringai saugojo pacientų darbus, nesunaikindavo dar ilgai, juos išrašius iš ligoninės. Tai buvo savotiškas pagarbos jų pastangoms ženklas, o dar meno terapijos vertingumo įrodymas. Jos vadovas psichiatrijos ligoninėje, kurioje anksčiau savanoriavo, turėjo šiuo klausimu tvirtą nuomonę: „Jūs čia esate ne tam, kad mokytumėte meno, o jūsų pacientai – ne tam, kad jį kurtų. Jie čia tam, kad pasveiktų.

Taigi šiuo atveju padėti gali pats tapymo, piešimo ar lipdymo *procesas*. Tačiau jūs vis tiek turite gerbti šio proceso rezultatus.“

Kaip tik ginčas šia tema sužadino Gilio susidomėjimą Helena prieš trejus metus, netrukus po to, kai ji atvyko į Vestberio Parko ligoninę. Kupina entuziazmo dėl savo naujojo vaidmens, ji užsibūdavo studijoje dar ilgai po nustatytų darbo valandų: valydavo teptukus ir paletes, smailindavo pieštukus, šluostydavo stalus, puošdavo studiją ruošdamasi kitai dienai. Vieną vakarą, nunešusi išplautą kavos puodelį į ankštą kambarėlį atokiame ligoninės sparne, kuriame personalas galėdavo pasidaryti karštų gėrimų ar pažaisti kortomis per pertraukas, ji ten aptiko tris sanitarės, drauge palinkusias prie kilimėlio.

Dar buvo likę šiek tiek laiko prieš vakarinę pamainą, ir jos taip leido paskutines brangias laisvalaikio minutes. Moterys dėbelėjo į įėjusią Heleną ir, pamačiusios dažų dėmes ant chalato, sumojo, kad ji ne gydytoja, taigi nenusipelno ypatingos pagarbos, todėl nekreipdamos dėmesio į ją tęsė pokalbį.

Nerti kilimėlius buvo viena iš populiariausių pacientams skirtų ergoterapijos užduočių, tad Helena nusišypsojo pralinksminta minties, kad ir personalas stengiasi atsipalaiduoti tokiu pat būdu. Tai savaip jaudino, bylojo apie žmonišką požiūrį. Tačiau šios pakylėtos mintys staiga išblėso pastebėjus, kad sanitarės ne *neria*, o ardo kilimėlių: metaliniais kabliukais traukia vilnos gijas ir meta į krepšį sau prie kojų.

– Ką jūs *darote*? – paklausė ji, neįstengdama nuslėpti nuostabos balse.

Užkalbintos moterys visos kaip viena atsisuko ir šnekiausia, tvirtu sudėjimo sanitarė standžiomis garbanomis, atšovė:

– Tiesiog ardome šį nelemtą daiktą, kad rytoj jie galėtų nerti iš naujo.

Dvi kitos atlaidžiai nusijuokė, tačiau Helena vis tiek pasijuto įžeista.

– Bet kodėl, dėl Dievo, taip darote? – pasitikslino ji ir, nors buvo prisizadėjusi kaip nauja darbuotoja elgtis pagarbiai, prisitaikyti, susirasti draugų ir vengti konfliktų, jau atsidūrė per plauką nuo kivirčo.

– Neturime tiek vilnonių siūlų, kad jie galėtų nerti vis daugiau kilimėlių. Ir kurgi visus dėtume? Be to, jiems tai vis vien nerūpi.

Helenai nė neklausus buvo aišku, kas tokie tie „jie“.

– O kas jums nurodė taip daryti?

– Mes visada taip darome, – jau ne taip užtikrintai atsakė kita moteris. – Tiesiog neturime pakankamai žaliavų.

– Gerai.

Helena giliai įkvėpė stengdamasi nusiraminti. Nerašytoje, bet neginčijamoje Vestberio Parko ligoninės hierarchijoje tik sanitarės buvo žemesnės už ją, todėl nederėjo priekaištauti joms už tai, kad viso labo atlieka savo darbą. Reikėjo kreiptis į aukštesnę grandį.

– Gal galėčiau jį pasiskolinti? – pasiteiravo Helena, bedusi pirštu į krepšį su vilnonių siūlų gijomis. – Gražinsiu.

Trys moterys geranoriškai sulinksėjo. Helena įsivaizdavo, kaip, vos jai išėjus, jos išplėtusios akis susižvalgys ir puls piktintis. Gydytojo Rudeno kabinetas buvo pirmas, kurią ji pastebėjo skubindamasi koridoriumi ir ieškodama, kam išlieti nusivylimą. Iki tol juodu dar nebuvo artimiau susipažinę, nors Helena ir dalyvavo personalo pasitarime, kuriame jis buvo pristatytas kartu su ligoninės vadovu, psichoterapeutais, socialiniais darbuotojais, slaugytojais, ergoterapeutais ir kineziterapeutais. Pastebėjo jį tik todėl, kad buvo gražiausias vyras posėdžių salėje ir neturėjo

rimtesnių konkurentų, bet sėdėjo daugiausia nunarinęs galvą, kažką rašydamas ar braižydamas bloknote.

Ji ryžtingai pasibeldė, nes daugiau nebereikėjo savęs tramdyti, turėjo palaikyti kovinę dvasią, jei jau nusprendė to imtis.

– Užeikite, – pasigirdo balsas.

Jis sėdėjo prie darbo stalo, pasisukęs į aukštus langus, atsi-
veriančius į žalią veją, po kurią ankstyvo vakaro saulėje vis dar
vaikštinėjo pacientai. Kaupinoje peleninėje smilko cigaretė, dūmų
sruoga kilo iki pat jau patamsėjusių lubų. Ant sienos jam už
nugaros kabėjo Richardo Daddo* „Miegančios Titanijos“ paveikslas
reprodukcija – šis paveikslas Helenai buvo puikiai žinomas, kitomis
aplinkybėmis būtų jį pakomentavusi. Gydytojas Rudenas nusikėlė
kojas nuo palangės, atsistojo ir kilstelėjęs antakius pasilabino.

– Sveiki?..

– Esu Helena Hansford.

– Helena Hansford. Naujoji meno terapijos specialistė. Kuo
galėčiau jums padėti?

Jo balsas buvo malonus, raminantis, bet Helena kol kas nenorėjo
būti nuraminta.

– Tiesą sakant, esu šiek tiek suirzusi, – pareiškė ji ir iškėlė
krepšį su vilnionių siūlų sruogomis. – Ką tik aptikau kelias sa-
nitaras, ardančias pacientų per ergoterapijos užsiėmimą nunertą
kilimėlį, kad jie vėl galėtų nerti rytoj. Ar jums tai žinoma?

Ji padėjo krepšį ant brangaus odinio stalviršio, ant kurio ne-
buvo jokių popierių. Pašnekovas atsakė klausimu į klausimą.

– Ar jus tai žeidžia?

– Taip, žeidžia. Tai rodo nepagarbą pacientams, menkina jų
pastangas ir yra akivaizdus prastos praktikos pavyzdys.

* Richard Dadd (1817–1886) – anglų dailininkas, sirgęs šizofrenija ir geriausias pa-
veikslus nutapęs psichiatrijos ligoninėse, kuriose praleido daugiau nei 40 metų.

Jis lėtai linktelėjo.

– Bet jeigu laikysime terapiją ne rezultatu, o procesu, tai...

– Vis dėlto jie turėtų matyti savo darbo vaisius ir jais mėgautis.

Gydytojas Rudenas rankos mostu pakvietė Heleną sėstis, bet ji papurtė galvą. Stovint buvo paprasčiau piktintis.

– O jeigu palygintume tai su dėlione ar kortų nameliu, kai pasitenkinimą teikia ne siekis sukurti ką nors ilgalaikio...

– Tai visiškai kas kita! – pertarė ji, nejučia pakeldama balsą. – Niekas ir nesitiki, kad jūsų paminėti dalykai bus naudojami ilgai. Bet kilimėlių nėrimas yra amatas, kilimėlis – naudingas daiktas. Labai gražiai atrodytų ligoninės bendrosiose erdvėse.

Pašnekovas prisimerkęs ilgai žvelgė į ją, tarsi jos žodžius būtų verta nuodugnai apmąstyti.

Pauzė tapo bauginanti ir Helena neatlaikė pirmoji.

– Pamačiusi, su koku pasitenkinimu ardo tos moterys, susimąčiau, kas čia pamišėliai, o kas normalūs.

– Na, tai labai sveikas požiūris, – nusprendė gydytojas Rudenas. – Nors mes nevartojame žodžio „pamišėlis“, bent jau pacientams girdint. – Regis, jis linksminosi. – Jeigu man nepavyks jūsų įkalbėti prisėsti, ar neprieštarausite, kad pats atsisėsiu? Mano nugara vėl streikuoja.

– Žinoma, sėskitės.

Jis nieko nelaukęs įsitaisė ant kėdės, neatitraukdamas akių nuo Helenos.

– Jūs, be abejo, visiškai teisi. Sutinku su jumis.

– Šiaip ar taip, ar kas nors teikėsi paklausti pacientų, ką jie apie tai mano?

– Jūsų tiesa. Sutinku su jumis, – darsyk pakartojo pašnekovas. – O kokių veikslių tikėtės iš manęs? Man regis, taip elgiamasi dėl žaliavų trūkumo?

– Taip. Sanitarės sakė tą patį. Neabejoju, kad tiesiog stengėsi padėti, – pripažino nejučia nuginkluota Helena.

– Vis tie pinigai, – atsiduso pašnekovas. – Gerai, aš tuo pasirūpinsiu.

– Dėkoju... gydytojau Rudenai.

– Vadinkite mane Giliu.

Helena išėjo iš kabineto jausdama keistą spengimą ausyse, širdis plakė šiek tiek greičiau dėl pasiektos pergalės. Tarp jų dviejų, regis, nusidriekė nematoma gija, susiejanti du žmones, pirmą kartą pastebėjusius vienas kitą.

Vos po savaitės ryte atvažiavusi į ligoninės automobilių stovėjimo aikštelę Helena pamatė žalią furgoną atidarytomis galinėmis durimis ir vyrą, kraunantį iš jo ant žemės trijų pėdų ilgio kartonines dėžes. Ji pasistatė motorolerį įprastoje vietoje ir, prisiartinusi prie furgono, pastebėjo vienoje praviroje dėžėje putlius vilnonių siūlų pakelius. Netrukus atlingavo ūkvedžio padėjėjas Čarlis, stumdamas krovininį vežimėlį.

– Siunta gydytojui Rudenui, – pasakė vairuotojas, išėmęs iš furgono paskutinę dėžę.

– Nežinau, kur jis visa tai dės, – burbtelėjo Čarlis. – Jo kabinetas ne per didžiausias.

– Vežkite visa tai į ergoterapijos skyrių, – paprotino Helena. – O aš jam pasakysiu.

Rytai ji iš tolo matydavo, kaip gydytojas Rudenas atšvilpia savo „Ford Zephyr“ į ligoninės kiemą (anot jos tėvo, tai išduoda, kad žmogus patrakėlis), bet nuo atmintino susitikimo jo kabinate juodu daugiau nesikalbėjo. Dabar ji pasuko tiesiai ten, norėdama jam padėkoti, o praeidama stabtelėjo prie stiklinių poilsio kambario durų žvilgtelėti, kaip atrodo. Kai į beldimą niekas neatsakė, nusivylusi grįžo į meno terapijos studiją.

Pasirodė, kad pralenkęs Heleną gydytojas Rudenas jau buvo ten, stovėjo priešais Diurerio paveikslo „Melancholija“ reprodukciją, kurią ji buvo pasikabinusi virš savo darbo stalo. Ši reprodukcija atkeliavo iš koledžo bendrabučio į jos butą Harfordšyre, o dabar ir čia. Durims girgžtelėjus, jis atsisuko.

– Jūsų dėka ši vieta tapo labai miela, – pagyrė jis, pirmasis įvertinęs jos pastangas.

– Norisi, kad vieta, kurioje tenka praleisti visą dieną, būtų miela, – atsakė Helena ir nelaukdama, kol pokalbis pakryps kita linkme, pridūrė: – Ieškojau jūsų, noriu padėkoti už siūlus. Ką tik mačiau, kaip juos iškrovė. Susidarė visas kalnas. Mikliai apsisukote.

Jis gūžtelėjo pečiais.

– O, tiesą sakant, tai beveik nepareikalavo pastangų. Privčiai gydau keletą klientų, linkusių į filantropiją. Pakako tik užsiminti apie problemą. Tai jums reikia dėkoti, kad atkreipėte dėmesį. Kartais naujas žvilgsnis praverčia.

Juodu akimirką žvelgė vienas į kitą, bet užsimezgusią giją nutraukė nedrąsus beldimas į duris, liudijantis, kad pirmieji pacientai jau atėjo į meno terapijos užsiėmimą.

ANTRAS SKYRIUS

– Turi galvoje beprotnamį? – pasitiksline mama, kai Helena paskambino pasigirti, kad gavo darbą Vestberio Parko ligoninėje. – O, Helena.

Dukra nesitikėjo sveikinimų, jos tėvai ne iš tų, kuriems teikia malonumą kitų sėkmė. Be to, motina jautė fobijai pri-lygstančią antipatiją bet kokiai negaliai. „Nežiūrėk į jį, jis šiek tiek keistas“, – šnypšdavo, tempdama Heleną į kitą gatvės pusę, kad išvengtų susidūrimo su kažką vapančiu senuku ar vaiku neįgaliojo vežimėlyje. Ji liovėsi eiti į bažnyčią, nes ten tokia pat vežimėlyje sėdinti moteris, užuot tyliai meldusis, dejuodavo ir tvatydavo rankomis sau per galvą.

– Tiesą sakant, niekas daugiau šios ligoninės taip nevadina, – beveik atžariai atšovė Helena.

– Galima vadinti, kaip tik širdis geidžia, bet ten vis tiek pilna labai keistų žmonių.

Regis, net per telefono liniją jautėsi įtampa. Motina nepri-tarė Helenos sprendimui stoti į menų koledžą, nes ten, jos įsi-tikinimu, buvo pilna bohemos atstovų, komunistų ir kitokių degeneratų. Nors šiek tiek nusiramino, kai dukra, lyg ir nesu-gadinta tos aplinkos, baigė studijas ir gavo mokytojos darbą

mergaičių gimnazijoje Harfordšyre. Motinai tai atrodė visiškai garbingas laikinas sprendimas iki santuokos, bet šis naujas dukros žingsnis jai buvo ištis nesuvokiamas.

– Argi tau nepatiko mokykloje? Maniau, kad mėgsti savo darbą.

– Patiko. Tačiau dabar panorau kitokio darbo.

– Tai jau tikrai jis bus kitoks ten, kur ligoniai su tramdomaisiais marškiniiais tariasi esą napoleonai.

– Tavo požiūris į šiuos dalykus siekia karalienės Viktorijos laikus, – neįstengė sulaikyti juoko Helena. – Žmonės suserga, mes stengiamės jiems padėti kaip ir bet kokioje kitoje ligoninėje. Šiaip ar taip, tai reiškia, kad persikelsiu į Kroidoną, daug arčiau prie jūsų ir Klaivo.

Helena tai pateikė kaip motyvuojantį veiksni, nors iš tikrųjų buvo atvirksčiai.

– Į Kroidoną? – pakartojo mama, regis, perkračiusi mintyse visus jai žinomus psichikos sutrikimus ir nieko gero nepešusi. – Man atrodo, kad mūsų Ketlinos vyras dirba psichiatrijos ligoninėje toje vietoje. Įdomu, gal toje pačioje kaip ir tu?

– O kas tokia ta „mūsų Ketlina“? – pasidomėjo Helena. Jos motina turėjo plačią giminę, kurios narius skyrė atstumai ir skirtingi likimai, todėl vardai jai mažai ką tesakė.

– Mano pusseserės Merės jauniausioji dukra. Taip, manau, kad ji su vyru gyvena netoli Klaivo ir Džunės.

– Bet tu jos nė akyse nesi mačiusi?

– Na, ji daug jaunesnė už mane. Amžiumi artimesnė tau. O mudvi su Mere apsipykome, kai ji nesutiko, kad Ketlina būtų mažąja pamerge per mudviejų su tavo tėvu vestuves.

– Tai nutiko prieš keturiasdešimt metų, – neapsikentusi priminė Helena. – Taigi pyktis jau seniai turėjo išgaruoti.

– O, esu tikra, kad dabar viskas išties jau praeityje. Nors mūsų nepakvietė į Ketlinos vestuves, vis tiek nusiuntėme dovaną – Karališkojo Vorčesterio porceliano prieskonių indelių rinkinį iš „Selfridges“ universalinės parduotuvės. Nepigū. – Motina patylėjusi pridūrė: – Deja, taip ir nesulaukėme padėkos.

Jeigu Helena kurį laiką ir prisiminė šį pokalbį, tai tik dėl motinos gebėjimo laikytis įsikibus senų nuoskaudų, o tikrai ne dėl to, kad jos pusseserės dukros vyras galbūt bus kolega Vestberio Parko ligoninėje. Pradėjus dirbti naujajame darbe, šis pokalbis visiškai išgaravo Helenai iš galvos, tad kai vieną vakarą sulaukė nuomojamame kambaryje telefono skambučio iš Ketlinos Ruden ir ši pakvietė ją vakarienės, akimirką kitą nesumojo, kas tokia jai skambinanti moteris.

Rudenai gyveno karalienės Viktorijos laikų viloje priemiesčio gatvėje prie berniukų gimnazijos stadiono. Ten kaip tik vyko kriketo rungtynės ir Helena, žingsniuodama per įvažą su dėžute vaisinių marmeladinių saldainių, girdėjo smūgiuojamo kamuolio dunksėjimą ir griausmingus plojimus. Gavo šiuos saldainius kaip atsiveikinimo dovaną iš buvusių mokinių ir laikė tokiai progai. Helena neįsivaizdavo Gilio, beveik neslepiančio bodėjimosi nusistovėjusiomis normomis, tokioje manieringoje aplinkoje, ir tai kurstė jos susidomėjimą. Žinia, kad jis ne tik vedęs vyras, bet dar ir sukūręs šeimą su jos tolima giminaitė, kėlė nerimą.

Helena nebuvo linkusi į tuštybę, tačiau žinojo, kad yra graži. Apie tai bylojo veidrodis ir nuolatinis (tiek pageidautinas, tiek nepageidautinas) vyrų dėmesys. Tačiau ji pati retai rodydavo susidomėjimą stipriosios lyties atstovais. Gerbėjų jai nestigo, bet santykiečiai visada nutrūkdavo vos sulaukus pasiūlymo tekėti, nes kaipmat apimdavo klaustrofobijos jausmas ir troškimas sprukti. Ji neabejojo, kad per patį pirmąjį susitikimą Gilio kabinete tarp

jūdviejų išiziebė kibirkštis, bet, atsižvelgiant į susiklosčiusią padėtį, šis vyras pasirodė esąs visiškai nepasiekiamas. Tai Heleną nuvylė, tačiau, atmetusi romantiškų santykių galimybę, ji nusprendė, kad stebės jį namų aplinkoje grynai iš antropologinio susidomėjimo.

Vos Helenai paspaudus skambutį, vitražiniame laukųjų durų stikle sušmėžavo pasklidas siluetas, jos prasivėrė ir pasirodė penktą dešimtį įpusėjusi liekna moteris pudros nepaliestu rausvu veidu.

– Sveika, – pasilabino ji ir įkišo koją tarp durų, sutrukdydama pasprukti rainai katei. – Aš Ketlina. Užeik.

Šeimininkė laikė rankoje tuščią taurę su citrinos griežinėliu.

– Mes jau gurgknojame džiną, – pasakė ji, žvilgtelėjo viešniai per petį, pastebėjo prie šaligatvio krašto motorolerį ir susižavėjusi šūktelėjo: – O, atvažiavai motociklu!

– Kur ten. Tai viso labo motoroleris „Vespa“. Ne greitesnis už pieno išvežiojimo furgoną.

– Manau, kad vis tiek patogus. Geresnis už mūsų „Ford Zephyr“ automobilį. Jį labai sunku pastatyti. Nieko nematyti per gremėzdišką variklio dangtį.

Koridoriuje Helena įteikė šeimininkei dėžutę marmeladinių saldainių, o ši puolė taip karštai dėkoti, kad viešniai kilo įtarimas, jog dėžutė bus saugiai padėta į spintelę iki to laiko, kol paklius į kitas rankas. Ant siauros sieninės lentynos vos tilpo be jokios tvarkos sustatyti įvairiausi niekučiai. Kinų drakonų statulėlės konkuravo su porcelianinėmis gėlių pardavėjomis, arbatos puodeliais karūnavimo proga ir raižytais mediniais drambliukais. Sodrūs, pikantiški mėsos ir svogūnų kvapai žadino viltį pasmaguriauti gardesniu patiekalu nei kiaulienos ir spagečių iš skardinės apkepas, kurį Helenai išeinant gamino jos buto šeimininkė ponia Gordon.

Gilis sėdėjo krėslė svetainėje, skaitė „The Times“ ir barškin-damas ledukus taurėje klausėsi „Šventojo pavasario“*, nors to-kios muzikos stilius ir veržlumas nelabai tiko vakarienių fonui. Jis mandagiai atsistojo, krūptelėjo pamatęs Heleną ir šiek tiek sutrikęs pažvelgė į žmoną, laukdamas paaiškinimo.

– O, Gili, nestypsok šitaip spoksodamas, nes Helena pa-manys, kad yra nelaukiama viešnia. Ji – mano mamos pusse-serės Nensės dukra, dirba toje pačioje ligoninėje, kaip ir tu. Juk *sakiau* tau.

Ji nusiskubino prie patefono ir taip stipriai atitraukė ranke-nėlę su adata nuo plokštelės, kad pasigirdo čaižus garsas, pri-vertęs Heleną ir Gilį susiraukti. Staiga stojo nejauki tylą.

– Taip, atleisk. Išties sakei. Matyt, buvau išsiblaškęs ir nu-girdau tik žodį „pusserė“. – Jis pasisuko į Heleną. – O, koks malonus netikėtumas.

– Ar judu jau pažįstami? – paklausė Ketlina, žvelgdama tai į vieną, tai į kitą.

– Taip. Pirmąją savo darbo savaitę Helena įsiveržė į mano kabinetą aptarti kilimėlių nėrimo problemas.

– O, bet tai, šiaip ar taip, turėjo poveikį, – nusijuokė He-lena, išgirdusi tokią įvykio versiją. – Ir jūsų turtingi pacientai kaipmat parūpino siūlų.

Apie šį anekdotišką nutikimą jis akivaizdžiai nesivargino pasakoti namie, nes Ketlina atrodė sutrikusi, todėl kol Gilis virtuvėje ruošė gėrimus, Helenai teko nušviesti padėtį.

– Taip, mano vyras turi begalę paslaugų pacienčių, – patvir-tino Ketlina, jam grįžus su trimis skimbčiojančiomis taurėmis džino.

Gėrimas buvo įtartinais melsvas ir klampus, Helenai ėmė perštėti nosį, ji nuo pat pirmo gurkšnio pajuto alkoholio poveikį.

* Kompozitoriaus Igorio Stravinsky'io baletas, kurio premjera įvyko 1913 m. Paryžiuje.

Dar neatitokusi išgirdo triukšmą koridoriuje, o netrukus tarpduryje pasirodė pizamomis vilkintys berniukas ir mergaitė.

– Prieš eidami miegoti juodu norėjo su tavimi pasilabinti, – paaiškino Ketlina ir pamojo vaikams užėti.

Iš pažiūros kokių dešimties metų mergaitė buvo liesa, išblyškusi ir liguistai drovi, o keleriais metais jaunesnis raudonskruostis berniukas, atvirksčiai, gana įžūlaus veido. Ant pizamos viršutinės kišenės segėjo JAV maršalo ženklelį, chalato raiščio kilpoje puikavosi sidabro spalvos pistoletas ilgu vamzdžiu.

– Suzana ir Kolinai. O čia Helena, jūsų antros eilės teta, kadaise pradingusi iš akiračio ar panašiai. Pasisveikinkite.

– Labas, – susigėdę išlemeno vaikai.

– Sveiki, – taip pat nesmagiai pasijutusi, atsiliepė Helena.

Vaikams labai nejauku sveikintis su nepažįstamaisiais. Dabar ji pasigailėjo, kad neatnešė jiems kokios nors dovanėlės: spalvotų pieštukų ar dėžutės dažų. Tiesiog mielos smulkmenos, kuri vėliau paskatintų juos prisiminti ją su simpatija.

– Tavo ginklas visai kaip tikras, Kolinai, – pagyrė Helena, nujuosdama, kad berniukas laukia įvertinimo.

– Tai „Buntline Special“ revolveris, – išpyškino jis ir tirštai išraudo. – Laimėjau jį per Wayatto Earpo* varžybas.

– Kaip šaunu. O ką turėjai padaryti, kad iškovotum pergalę?

– Nuspalvinti ir išsiųsti paveikslėlį.

– Nieko sau! Diena, kai gavai revolverį, turėjo būti neužmirštama.

– Reikia pasakyti, kad nuo tada jis tyko pasaloje ir nuolat taikosi į mus, – pakomentavo Gilis.

– Dabar jau eikite, – paliepė Ketlina ir galvos kryptelėjimu leido vaikams pasišalinti. – Galite truputį paskaityti, tik nedūkite ten viršuje.

* Legendinis šaulys, vienas garsiausių JAV Laukinių Vakarų laikotarpio teisėsaugininkų.

Juodu išpėdino nusivylę, kad negalės dalyvauti suaugusiųjų sumanytose linksmybėse. Helena pamanė, jog per anksti eiti gulti, kai saulė dar virš medžių, o berniukai gretimame stadione žaidžia kriketą. Kaip klusniai vaikams tenka vykdyti suaugusiųjų nurodymus. Nenuostabu, kad jie taip įsikimba į žaislinius revolverius.

– Atleiskite, kad dėl manęs teko juodu anksčiau laiko nuvaryti į lovą, – pasakė ji.

– O, nesijaudink. Jie puikiai tuo pasinaudos.

– Tikriausiai visą vakarą žais „Monopolį“ ta proga, kad mes lindime apačioje, – paantrino Gilis. – Porelė negailestingų mažųjų kapitalistų.

Jie vakarieniavo valgomajame su vaizdu į sodą, prie išblizginto ažuolinio stalo, serviruoto, kaip spėjo Helena, prabangiausiai Karališkojo Vorčesterio porceliano indais. Tačiau jos motinos minėtų liūdnei pagarsėjusių prieskonių indelių akirtyje nebuvo matyti. Na, kaip žinoma, laikui bėgant vestuvinės dovanos išeina iš rikiuotės. Hansfordų šeimoje, kai Helenos tėvą valgant ištikdavo pykčio priepuoliai, druskinės ir pipirinės kartais skriedavo kaip raketos ir atsidauždavo į sieną, bet buvo sunku įsivaizduoti, kad taip galėtų elgtis Rudenai.

Guliašas, kurio viliojantis kvapas kuteno Helenai nosį koridoriuje, patiektas lėkštėje atrodė daug žadantis, bet paragavus nuvylė. Mėsos gabalėliai buvo tokie kieti, kad jų neįstengė įveikti nei šakutė, nei dantys. Jie buvo patiekti su bulvių koše ir konservuotomis prancūziškomis pupelėmis, beskonėmis, bet valgomomis. Su mandagiu ryžtu sukramčiusi ir vargais negalais įstengusi nuryti jautienos gabalėlį, Helena apsiašarojusi pastebėjo, kad šeimnininkai be jokių pasiaiškinimų nė nemano valgyti guliašo, todėl su palengvėjimu pasekė jų pavyzdžiu. Pokalbis

neišvengiamai nukrypo į du juos vienijančius dalykus: bendrus giminaičius ir Vestberio Parko ligoninę.

– Gaila, kad tavo tėvai šį vakarą negalėjo atvykti, – pasakė Ketlina. – Buvo malonu sulaukti žinios iš tavo motinos. Kviečiau ir juodu, bet susidarė įspūdis, kad jie retai išeina iš namų.

Ji drebančia ranka įsipylė dar klareto. Helena pastebėjo, kad Gilis irgi papildė savo taurę, bet nė neprisilietė prie jos. Taigi instinktyviai pamanė, jog jis padarė tai tik tam, kad žmona neišlenktų vyno vienu mauku.

– Tai vis mano tėvas kaltas. Jį vos pavyksta įkalbėti užsukti pas mane ar Klaivą. Šiaip jau jis beveik neišeina iš namų, tiksliau sakant, nebepakyla nuo kėdės.

– Tavo motinai nelengva. O argi ji negali kur nors išeiti be jo?

– Negali. Nenori. Dievai žino.

– Man regis, juodu vis tiek savaip laimingi, – pareiškė Ketlina.

– Nepasakyčiau. Veikiau jie tiesiog bendrabūviauja.

Helena niekada anksčiau neaptarinėjo tėvų santuokos. Juodu neturėjo tokių gerų pažįstamų, kuriems būtų rūpėję, kaip jie gyvena. Klaiivui gal ir rūpėjo, tačiau jis pernelyg gerai juos pažinojo, kad norėtų išsamiau aiškintis, be to, jo supratimas apie ištikimybę ir diskretiškumą buvo gana savotiškas. O štai jo žmona Džunė būtų mielai analizavusi uošvių trūkumus, bet Helena nebuvo linkusi klausytis jos nuomonės.

Helenos tėvai buvo laimingi tik kartą gyvenime, per karą, bet ne kaip pora, o kiekvienas atskirai. Tėvas pirmai galimybei pasitaikius tapo Karališkosios inžinerijos savanoriu, o jo žmona iki šiol su kartėliu prisimindavo, kad anuomet jis ją paliko. Tėvui tai buvo puikus metas, nes jis galėjo jaustis vyru tarp vyrų, dirbti tikrą darbą. Mama irgi tapo savotiškai laimingesnė, nes

turėjo Heleną tik sau, gyvendama Naujajame Miške pas seserį, toli nuo Hitlerio bombų ir situoktinio pykčio proveržių.

– Galbūt turėčiau tiesiog užsukti pas juos kokią dieną? Kaip manai, ar būtų gerai? – paklausė Ketlina, nurinkdama lėkštes su nesuvalgyta jautiena.

– Taip. Mano motina apsidžiaugtų tave pamačiusi. Tėvas tiesiog nupėdintų į savo pašiūrę. Jam nepatinka džiaugsmingas moterų bendravimas.

Gilis nusijuokė tai išgirdęs, kaip Helenai pasirodė, bene prijausdamas jos tėvui.

– Atrodo, kad jis tikras tironas, – nusistebėjo Ketlina.

– O, niekuo neišsiskiriantis, – skubiai išbėrė Helena, jau bene gailėdamasi, kad pasiūlė Ketlinai apsilankyti. – Man regis, daugelis vyrų įtariai žvelgia į patenkintas moteris, jeigu ne jie yra jų pasitenkinimo šaltinis.

Tai sakydama ji vengė žiūrėti į Gilį, kad nepamanytų, jog provokuoja atsikirsti, bet jis vis tiek sureagavo.

– Esate negailestinga vyrų giminei, Helena, – be jokio apmaudo konstatavo jis. – Teks man elgtis apdairiau.

– Tai jau taip, – tarstelėjo Ketlina, eidama su lėkštėmis prie durų. – Jūsų daugiau.

– Žinau. Bet jaučiu, kad kuriama sąjunga prieš mane.

– Bijau, kad žmonos ir kolegų lojalumas yra niekis, palyginti su moterijos tarpusavio saitais, – šyptelėjusi pareiškė Helena.

– Būtent, – paantrino Ketlina. – Atsiprašysiu, einu atnešti deserto.

Gilis pasisuko į Heleną.

– Su kuo bendravote per darbo pokalbį? Klausiu, nes paprastai tai mano pareiga, o šįkart manęs ten nebuvo.

– Su ligoninės vadovu ir kažkokiu gydytoju Frantu.

– A, su Lajoneliu, – labai neutraliai patikslino Gilis. – Ir kokį įspūdį jis jums paliko?

– Negalėčiau pasakyti. Mane labiau domino tai, ką jis mano apie mane. Atrodė nelabai malonus, net atšiaurus.

– Toks jis ir yra.

– O štai ligoninės vadovas elgėsi šiltai. Netgi labai.

Vyriausiasis gydytojas Morlis Hortas pats aprodė Helenai ligoninę ir jos teritoriją: šiltnamius ir daržą, dirbtuves ir spaustuve, pacientų poilsio kambarius ir salę su medinėmis grindimis, subraižytomis aukštakulnių. Kur tik juodu ėjo, pacientai gręžėsi į jį lyg saulėgražos, alkstančios jo dėmesio spindulių, o jis stabčiojo pasakyti drašinančio žodžio. Helena pasijuto nelyginant dvaro dama, lydinti monarchą per karališkąjį pasivaikščiojimą.

– Jis puikus žmogus. Legendos byloja, kad, vos pradėjęs čia dirbti penktajame dešimtmetyje, pirmiausia plačiai atvėrė didžiulius geležinius ligoninės vartus. Nuo to laiko jie nerakinami. Kol jis vadovaus ligoninei, viskas bus gerai. Hortas išgyvendino daugybę prastų praktikų. Išvadavo mus iš viduramžių.

Helena puikiai žinojo, kokias praktikas Gilis turi omenyje, nes labai gerai prisiminė pirmąjį savo apsilankymą psichiatrijos ligoninės skyriuje, kur buvo taikoma insulino komos terapija. Matydama tamsoje gulinčius paslikus pacientus ir pernelyg realistišką mirties atmosferą, neįstengė atsikratyti minties, kad tai panašiau į kankinimą, o ne į gydymą. Visa jos esybė tam priešinosi. Gydytojų nurodymu ligonius prikėlė, suleidę gliukozės per maitinimo vamzdelį. To siaubo Helena niekada neįstengė pamiršti.

– Iš dalies todėl ir kreipiausi dėl darbo. Girdėjau tiek daug gerų atsiliepimų apie Vestberio Parko ligoninę, ir išties, kai pirmą kartą apžiūrinėčiau teritoriją, ji labiau priminė universitetą nei gydymo įstaigą.

Pacientai sėdėjo ant vejos, skaitė ar tiesiog mėgavosi saulės spinduliais. Iš pirmo žvilgsnio galėjai juos palaikyti studentais, jeigu ne įvairus amžius ir kai kurių netvarkinga išvaizda. Jie nė neprižiūrimi personalo dirbo darže, ravėjo gėlynus. Praeidama pro pravirą langą, Helena išgirdo čiurlenančius pianino akordus.

– Gal norėtumėte cigaretės? – paklausė Gilis ir pasirausęs kišenėse ištraukė suglamžytą „Players“ pakelį. Viduje nerūkau, nes Suzana serga astma, bet galėtume pavaikštinėti po sodą.

– Tiesą sakant, aš visai nerūkau, bet galime eiti. Mano tėvas prisiekęs rūkalius, tai mane ir atgraso nuo tabako.

– Ne, jeigu jūs nerūkote, apsieisiu ir aš.

Ketlina grįžo iš virtuvės su plytos dydžio braškių ir aviečių žele.

– Ta-da! – sušuko ji.

– O, kaip puiku, – pareigingai pasidžiaugė Gilis.

Helenai desertas priminė darželinukams skirtą patiekalą, tik uogos buvo užpiltos geroku kiekiu vyšnių brendžio. Šeimnininkė patiekė šios želės su skysta grietinėle ir vėduoklės formos vafliuku.

– Kaip tu pasukai į šią sritį? – pasidomėjo ji. – Tavo mama sakė, kad iki šiol mokytojvai?

– Dėščiau dailę Harfordšyro mergaičių gimnazijoje. Tada pradėjau savanoriauti vietos psichiatrijos ligoninėje, padėjau buvusiems kariams. Ten susipažinau su Pame Hiki, nuostabia moterimi, vedančia meno terapijos užsiėmimus.

– Pažįstu ją, – staiga pagyvėjo Gilis. – Ar talkinai Napsberio ligoninėje?

– Taip. Kaip tik Pamė ir paskatino mane pamėginti įsidarbinti Vestberio Parko ligoninėje. Ji sakė, kad čia vyrauja panašus požiūris ir man bus gera dirbti. Trejus metus savanoriaudavau

per visas mokinių atostogas, man tai labiau patiko nei mokytojauti.

– Turi pažinoti ir Ronį Leingą? – spėjo Gilis.

– Menkai tepažįstu. Jis tam tikra prasme išrinktasis, o aš viso labo savanorė. Nemanau, kad išvis mane pastebėjo.

– O, aišku, kad pastebėjo, – tarstelėjo Ketlina.

– Labai žaviuosi Leingu, – prisipažino Gilis. – Jaučiu, kad jis kažką aptiko. Turėtumėte perskaityti jo veikalą „Padalytasis aš“. Leingas turi ką pasakyti.

– Jau perskaičiau, – atsakė Helena.

Gilis užvertė akis į dangų, lyg pripažindamas, kad ji pelnė tašką.

– Ir ką manote?

– Sudėtingas veikalas, – atsakė Helena. – Turiu galvoje ir kalbą, ir idėjas. Bet įspūdingas.

– Man nepavyko įveikti net pratarmės, – linksmi pareiškė Ketlina.

– Jis turi kritikų, – paaiškino Gilis. – Lajonelis Frantas irgi nėra jo gerbėjas. Tačiau aš esu linkęs pritarti Helenai. Man veikalas irgi pasirodė įdomus.

– Būčiau labai dėkinga, jeigu rekomenduotumėte, ką dar galėčiau perskaityti, – pasakė Helena, pamaloninta jūdviejų bendro entuziazmo. Elgdamasis su ja kaip su lygiaverte intelektuale, jis paskatino ją tapti jo sekėja.

– Galite pasidairyti po lentynas mano konsultacijų kabinete. Skolinkitės, ką tik panorėsite.

Jiedviem toliau aptarinėjant bendrus kolegas, sugirgždėjo laiptai ir pasirodė Kolinai, trindamas pirštais akis, jis pasiskundė susapnavęs košmarą.

– Grįžk į lovą, aš tuojau ateisiu, – pažadėjo jam mama ir Helena tai suprato kaip ženklą, kad metas kilti.

Vakaras praėjo maloniai, jai buvo įdomu pamatyti Gilį *en famille**, kur jis pasirodė ne toks grėsmingas, apmaldytas priemiesčio gyvenimo atributų, rinktinio porceliano, puikių baldų ir įmantrių niekučių. Aišku, ji nujautė, kad visa tai veikia Ketlinos nei Gilio aplinka, kad jis neturi nieko bendro su tuo ir yra atsiribojęs.

Helena nemanė galinti sulaukti pakartotinio kvietimo. Juolab nebuvo jokios galimybės atsidėkojant priimti Gilį ir Ketliną savo nuomojamame kambaryje pas ponią Gordon, kur valgį gamino tik šeimininkė ir po dešimtos valandos vakaro lankytojai buvo nepageidaujami. Helena neabejojo, kad be abipusių apsilankymų santykių nepavyks palaikyti, Ketlina patenkino smalsumą ir daugiau jos nebeprisimins.

* Šeimos (pranc.).

Sudomino? Pirkite knygą
DROVIOS SIELOS
bene geriausia kaina **ČIA**

„Nuostabi istorija, kupina lėtai narpliojamų paslapčių
ir netikėtų pasekmių, kurios atskleidžiamos santūriai,
įžvalgiai ir kartu stebėtinai meistriškai.“

BESTSELERIŲ AUTORĖ HOLLY GRAMAZIO

Zvelgiant į nelaimingai pasibaigusius santykius, galima atsekti akimirką, kai prasidėjo griūtis, nors iš pradžių to niekas nepastebėjo. Helenai tai nutiko tą dieną, kai į Vestberio Parko psichiatrijos ligoninę buvo atvežtas paslaptingas vyras...

1964 metai, Londono priemiestis Kroidonas. Per trisdešimt perkopusi Helena Hansford nuvilia savo tėvus pasirinkusi meno terapeutės profesiją ir įsidarbinusi ligoninėje. Negana to, ji užmezga romaną su vedusiu kolega – žaviu psichiatru Giliu Rudenu.

Vieną dieną į šią ligoninę paguldomas trisdešimt septynerių metų vyras, kurio plaukai ir barzda siekia juosmenį. Viljamas Tapingas nekalba, neturi artimųjų. Niekas nežino, kodėl jis ištisis dešimtmečius praleido visiškoje atskirtyje, gyvendamas tik su tetomis apgriuvusiame karalienės Viktorijos laikų name. Vestberio Parko psichiatrijos ligoninė tampa jo naujuoju prieglobsčiu.

Kai paaiškėja, kad Viljamas yra ne tik sveiko proto, gali kalbėti, bet dar ir turi ypatingą talentą – geba nuostabiai piešti, Helena užsidega noru jam padėti. Stengiantis išsiaiškinti, kas nutiko šiam vienišam vyrui, jos pačios skrupulingai susikurtas, bet paslapčių kupinas gyvenimas ima keistis...

**PUIKIAI PARAŠYTAS, GYVENIMĄ ŠLOVINANTIS ROMANAS
„DROVIOS SIELOS“ ATVERIA SUBTILIUS ŽMOGIŠKOSIOS
PATIRTIES IR TARPUSAVIO RYŠIŲ KLODUS, TAI PAT
PARODO, KOKIAIS SKIRTINGAIS BŪDAIS MES
GALIME BŪTI ĮKALINTI IR... IŠLAISVINTI.**

9 786090 311080